

УДК 677.014
+677.463

БОГОСЛАВЕЦЬ Л.П.

Київський національний університет технологій та дизайну,
Україна

**ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ ПРИ ВИВЧЕННІ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ
МАЙБУТНІМИ ФАХІВЦЯМИ ЛЕГКОЇ
ПРОМИСЛОВОСТІ**

***Мета.** У статті розглянуто питання підготовки висококваліфікованих фахівців легкої промисловості відповідно до потреб ринку праці, упровадження наукових досліджень у сучасне виробництво на основі інноваційних активних та інтерактивних методик навчання та спробувати вирішити цю проблему комплексно. Проаналізовано принципи оптимізації процесу навчання іноземних студентів української мови, а також визначено ефективні інноваційні методологічні підходи та інструментальні засоби, що можуть бути використані при викладанні дисципліни.*

***Наукова новизна.** Наукова новизна дослідження полягає в міждисциплінарному підході до сучасної методики викладання філологічних наук, де вперше комплексно застосовано історичний, соціологічний культурологічний аналіз. Запропоновано досвід застосування нових інформаційних технологій, телекомунікаційних засобів на основі педагогічного проектування всіх складових освітньо-інформаційного середовища та освітнього процесу в цілому.*

***Практичне значення.** Практичне значення дослідження забезпечується тим, що висвітлені в ньому положення можуть бути використані на практиці при розробці навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна»*

***Ключові слова:** фахівці легкої промисловості, інноваційні активні та інтерактивні методики навчання, ділові ігри, студенти-іноземці.*

***Вступ.** Від рівня технологічного розвитку кожної країни залежить не тільки її економічна могутність і рівень життя населення, а й становище у світовій спільноті, можливості економічної та політичної інтеграції з іншими країнами, а також розв'язання проблем національної безпеки. Водночас рівень розвитку і використання сучасних технологій визначається не тільки розвитком матеріальної бази, а головним чином – рівнем інтелектуалізації суспільства, його здатністю засвоювати та застосовувати нові знання. Це має тісний зв'язок із рівнем розвитку освіти в країні [1].*

У нинішніх умовах реалізації євроінтеграційних пріоритетів України виникає необхідність взаємодії освіти та науки з реальним економічним простором, налагодження форм і механізмів зв'язків із фінансовими, соціальними інститутами задля вирішення нових ринкових завдань – підготовки висококваліфікованих кадрів відповідно до потреб ринку праці, упровадження наукових досліджень у сучасне виробництво тощо. На сьогоднішньому ринку освітніх послуг такими є інноваційні активні та інтерактивні методики навчання. Оскільки суттєво зростає творча компонента освіти, активізується роль усіх учасників навчального процесу, зміцнюється творчо-пошукова самостійність студентів, особливої актуальності набули концепції проблемного та інтерактивного навчання, пов'язаного з використанням комп'ютерних систем. Під час такого освітнього процесу студент може комунікувати з викладачем он-лайн, вирішувати творчі, проблемні завдання, моделювати ситуації, включаючи аналітичне і критичне мислення, знання, пошукові здібності.

Об'єкти та методи дослідження. Інноваційні технології навчання методом педагогічного проектування освітнього процесу.

Результати досліджень. Сучасна методика викладання філологічних наук має певний арсенал різноманітних способів, прийомів і засобів навчання, як загальнодидактичних (застосовуються у викладанні будь-яких навчальних предметів), так і галузево - дидактичних (віддзеркалюють специфіку конкретної навчальної дисципліни або низки споріднених дисциплін) [3;4]. Як бачимо, йдеться про новітню (інноваційну) методику як навчання, так і викладання. Тож слід розібратися з поняттям «інноваційні метод Із впровадженням дистанційного навчання багато закладів вищої освіти уже сьогодні застосовують технологію онлайн-семінару під назвою «вебінар», який демонструє порівняльні таблиці, презентації, відеоролики тощо. За допомогою інтернет-технологій вебінар зберіг головну ознаку семінару – інтерактивність, яка забезпечує моделювання функцій доповідача, слухача, що працюватимуть інтерактивно, комунікуючи разом за сценарієм проведення такого семінару [4; 5].

Серед педагогічних інновацій значне місце займають активні форми навчання і нестандартні підходи до проблем навчального процесу. Проблема активізації навчального процесу формування знань студентів-іноземців при вивченні української мови за напрямом спеціальних дисциплін - є актуальним завданням. Щоб вирішувати ці завдання викладачі кафедри ПОСТД спрямовують свою діяльність на розробки і застосування таких форм, методів і засобів навчання, які б сприяли підвищенню пізнавального інтересу студентів активності, творчості в одержанні знань і навичок та подальшого їх використання на практиці. Формування знань йде тим

успішніше, чим вища активність тих, кого навчають. У процесі вивчення української мови за напрямом спеціальних дисциплін найбільш ефективними є ділові ігри, які ми застосовуємо з дослідницькою метою, навчальними цілями щодо реальної діяльності на виробництві. Основою для ділової гри є теоретичний матеріал навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна». Ділова гра дає можливість програти практично будь-яку конкретну ситуацію. Гра дозволяє з'єднати знання та навички перетворити знання з передумови до дій у самій дії. Ділові ігри, які розроблені під конкретні ситуації, вводять студентів-іноземців у сферу виробничої діяльності із застосуванням професійної термінології українською мовою: виховують у них здатність оцінювати діюче виробництво, знаходити рішення щодо його удосконалення. Успіх ділової гри залежить від ряду факторів – організаційних, методичних, психологічних, технічних та ін. Із загального кола питань, що впливають на якість і результати гри, виділяють такі, як:

- вдалиий вибір теми, її актуальність та дискусійні можливості;
- підбір учасників гри, розподіл їх на підгрупи, відділи, посади з урахуванням знань студентів-іноземців і мікроклімату в групі;
- чітка розробка завдань;
- глибоке вивчення студентами-іноземцями теоретичного матеріалу навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна», відпрацювання різних варіантів;
- напрацювання «запасних» ситуацій;
- аналіз гри, її оцінка, анкетування студентів-іноземців.

Тільки та гра може вважатися діловою, в якій чітко розроблені виробнича модель об'єкта або процесу; ігрова модель професійної діяльності учасників; система пізнавальних та ігрових мотивів. Наведемо приклади ситуативно-рольових ігор, які використовуємо у навчанні: «Розмова у метро», «У таксі», «Ми заблукали», «Вибачте, як пройти до...», «У банку», «На пошті», «Купуємо сувеніри», «Біля театральної каси», «Музеї нашого міста», «Ходімо у кіно» та інші. Під час гри студенти-іноземці реалізують комплекс таких умінь, як: бачення виробничої ситуації в цілому; вміння аналізувати складові частини об'єкта діяльності; виділення в цій ситуації предмета дій, мети, засобів та результатів, яких потрібно досягти; постановка завдання; виконання дій, спрямованих на вирішення конкретних виробничих завдань; проведення оцінювання та аналізу результатів діяльності; прийняття самостійних рішень.

Необхідно відмітити, що проведенню ділових ігор повинна передувати серйозна робота студентів-іноземців з поглиблення знань української мови

за напрямом спеціальних дисциплін а також виробничих та технологічних процесів.

Особливість ролі викладача під час ділових ігор:

- підвищується особиста активність і професійна компетентність;
- викладач повинен бачити чіткий зв'язок навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна» з виробництвом;
- зниження ролі викладача до ролі арбітра;
- змінюється форма взаємовідносин системи «викладач-студент»
- викладач стає старшим колегою.

Таким чином, під час проведення ділової гри студенти-іноземці набувають: навички самоорганізації; вміння самостійно планувати свою діяльність; цілеспрямованість; вміння домовитися про розподіл ролей; здібності враховувати думки інших і допомагати один одному заради досягнення поставленої мети.

Успіх ігрової діяльності залежить від соціально-психологічних якостей і знань студентів-іноземців і професійної компетентності керівника гри. Ринкові закони є досить відчутними і в освітній галузі, де кожний навчальний заклад постійно удосконалюючи форми і методи роботи, прагне підтримувати рівень своєї конкурентоздатності. Чим визначається цей рівень? Факторів є багато, але найважливіший з них – конкурентоздатність випускників. Серед суттєвих переваг, які дозволяють молодому спеціалісту по закінченні навчального закладу працевлаштуватися насамперед є:

- уміння використовувати теоретичні знання на практиці;
- високий рівень самосвідомості й відповідальності;
- здатність до прийняття самостійних рішень;
- уміння працювати в команді.

Щоб набути даних якостей, молоді люди повинні мати можливість упродовж усього періоду навчання розвивати самостійність, навчатися і спеціальності, і вмінню вести себе в суспільстві.

Висновок. Таким чином, структура й сутність інноваційного освітнього процесу відповідає характеру і швидкості соціальних змін у суспільстві, високим європейським стандартам підготовки конкурентоспроможних фахівців інноваційного типу. Отже, сучасний зміст освіти має орієнтуватися на використання інформаційних технологій, поширення інтерактивного, електронного навчання з доступом до цифрових ресурсів та інтелектуального навчання для майбутнього.

Список літератури

- 1 Про вищу освіту : Закон України від 1 лип. 2014 р. №1556-VII // Офіц. вісн. України. – 2014. – №63. – Ст. 1728.
2. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України: історія, теорія : підруч. для студ. / А. М. Алексюк ; Між- нар. фонд «Відродження». – К. : Либідь, 1998. – 558 с. – (Програма «Трансформація гуманітарної освіти в Україні»).
3. Богославець Л.П., Житеньова Л.В.Інноваційні технології при вивченні дисциплін гуманітарного циклу/ Л.П. Богославець, Л.В.Житеньова // Перспективні напрямки української науки: 36. статей учасників XX Всеукраїнської науково-практичної конференції «Інноваційний потенціал української науки – XXI сторіччя:(20-28 квітня 2013 р.) – Том 1. Науки гуманітарного циклу. – Вид-во ПГА. - Запоріжжя, 2013. – 86с. – С. 64-66.
- 4.Богославець Л.П. Електронний підручник в інформаційно-освітньому середовищі / Л.П. Богославець // Нові технології навчання: Наук.-метод. зб./ Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, - К., 2013. – Вип. 77 - С.42-44.
5. Галиця І. Інтелектуально-конкурентні ігри як креативний механізм активізації педагогічного, наукового та інноваційного процесів / І. Галиця, О. Галиця // Вища шк. – 2011. – №1. – С. 104–107.
6. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : монографія / П. Ю. Саух [та ін.] ; ред. П. Ю. Саух. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. – 443 с